

Integrace podle Bangy

KRISTINA ŽANTOVSKÁ

dramaturgyně

ETCETERA

Moje fantazie uvázla v síti klišé, k mé hanbě. A sice v představě, že když se křtí knížka romského autora, bude to pořádná jízda. Zvlášť když má pozvanou romskou kapelu etc. A že tak trochu budou z Knihovny Václava Havla lítat třísky.

A bylo to jinak. Bylo to integrované po gádžovsku. To je konstatování, ne hodnocení. Integrace je totiž zásadní slovo knížky Patrika Bangy *Skutečná cesta ven*. Integrace novináře, moderátora, reportéra ČT a podnikatele v IT. A to na tisíc způsobů. Teprve čtyřicetiletý Banga má za sebou takovou nálož, jakou mnoho z nás neprožije za celý život. Nálož spojenou s dětstvím na Žižkově v 90. letech, kdy byl každý Rom automaticky černá huba, zloděj a čekatel na podporu. V té době se skini rojili a mlátili každého, kdo nebyl „bílejší Čech“, a to za vydatné pomoci nebo lhostejnosti policie. A cikán byl vždycky na vině, i když šel jenom kolem. Kde všude bydlel a spíš nebydlel, třeba v chatičkové kolonii v Černošicích v zimě bez vody. Čím vším si vydělával, protože důsledně a pořád pracoval, aby měl peníze, i když jen na mizerné živobytí. Jak se nikdy nedotkl drog, přičemž dělal streetworkera a na známých pražských „drugpointech“ vyměňoval „smažkám buchny“. Jak se v 17 letech v květnu 1999 dostal do Podgorici v Černé Hoře a v uprchlickém táboře Kunik monitoroval pro neziskovku děsivé podmínky tisíce romských uprchlíků z Kosova. A jak o pár let později těžce onemocněl a hledal, co by se dalo dělat z postele. Psát!

Obdivuhodná cesta ven až k téhle knížce. Třicet devět kapitol výborně napsaných, neufňukaných, často vtipných a bez sebevědomých vytahování; slovo integrace konečně ztratilo smysl.